

Osobní a drobné zprávy

K nedožitým osmdesátým narozeninám Jitky Pavlíkové

Jitka Pavlíková se narodila 5. 12. 1932 v Plzni. Její otec se během okupace zúčastnil protinacistického odboje a v roce 1944 byl nacisty popraven. Vystudovala dějiny umění, estetiku a klasickou archeologii na Filosoficko-historické fakultě Univerzity Karlovy v roce 1956. Jako historička umění nastoupila do Krajského vlastivědného ústavu v Plzni 1. 1. 1959, tedy krátce předtím, než se tento ústav přeměnil na Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody. Od 1. 9. 1962 do 31. 7. 1975 byla v pořadí druhou ředitelkou tohoto střediska. Naposled působila v Národní galerii v Praze, ale jen velmi krátce; zahynula při leteckém neštěstí během služební cesty v Bratislavě 28. 7. 1976.

J. Pavlíková se zasloužila ve své době o ochranu a zachování památek v Západočeském kraji tak jako málokdo. Byla to až ona, kdo z původně velmi malé pracovní skupinky střediska vytvořil profesionální tým památkářů a ochránců přírody. S přesným rozlišením toho, co je pro památkovou péči a její vnímání veřejností důležité, přebírala postupně do správy střediska nejvýznamnější státní památkové objekty v kraji. Téměř všechny byly ve špatném, nebo dokonce havarijním technickém stavu. S odstupem času lze dnes bez nadsázky říci, že je pomohla zachránit pro naši současnost i pro budoucnost jako veřejné kulturní statky, významné turistické cíle a místa ojedinelé staré krásy. Musela při tom mít značnou odvahu již s ohledem na tehdy všeobecně panující nedostatek stavebních kapacit a vady v evidenci movitého majetku kulturní povahy ve státním vlastnictví. Velkou pozornost věnovala restaurování uměleckých a uměleckořemeslných

J. Pavlíková (uprostřed snímku) s národní umělkyní L. Dostalovou a dalšími účastníky vernisáže výstavy K. Dvořáka, ak. soch., uspořádané na státním zámku Kozel v roce 1964. (Fotoarchiv Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Plzni)

děl. Zvala ke spolupráci přední pražské restaurátory, z nichž mnozí pak působili v západních Čechách dlouhou dobu a významně zde napomohli vysoké odborné úrovni obnovy památek.

Velkou zásluhou J. Pavlíkové je, že podporovala systematickou dokumentaci a průzkumy stavebních památek a historických sídel. Je pochopitelné, že se opírala o pomoc Státního ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů v Praze, a osobně zejména D. Líbala; právě jeho rady se staly pro ni nejednou hlavním vodítkem, leckdy až imperativem pro řešení nejsložitějších otázek státní památkové péče v kraji.

Do bojů ve prospěch kulturního dědictví J. Pavlíková aktivně vstupovala nejen z titulu své ředitelské funkce, ale též jako historička umění respektovaná svým okolím. Mezi nejznámější příklady s úspěšným koncem patří odvrácení demolice středověkých masných krámů v Plzni, již schválené v roce 1962, a jejich adaptace v období let 1967–1971 na výstavní síň Západočeské galerie v Plzni, a to pod hlavičkou krajského střediska jako investora akce.

Osobní statečnost J. Pavlíkové se uplatnila počátkem 70. let 20. století, v době nastupující normalizace. Tehdy našlo v Krajském středisku státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni několik lidí s existenčními potížemi nové zaměstnání, jež odpovídalo jejich vzdělání a schopnostem.

Vzpomínka na J. Pavlíkovou je i po více jak 35 letech od její smrti stále živá.¹ V domě *U Zlatého slunce* v Plzni, kde sídlí územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu, má J. Pavlíková vlastní pamětní desku.

- vyd -

Osmdesáté páté narozeniny Karla Seidla

Karel Seidl, absolvent Filologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, byl ředitelem Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni od 1. 3. 1977 do 31. 12. 1986. Předtím vedl téměř 16 let historickou klášterní knihovnu v Teplé. S jeho působením ve funkci ředitele je spojeno významné rozšíření činnosti krajského střediska. Tehdy převzalo do své správy některé další státní památkové objekty v Západočeském kraji (bývalé premonstrátské kláštery Chotěšov a Teplá, zámek ve Valči, hrad Velhartice). Vytvořilo správy dvou nových chráněných krajinných oblastí Šumava-západ a Slavkovský les. Jako jediné krajské středisko v republice zpracovalo celou základní odbornou evidenci historických mobiliárních

¹ Při přípravě této zprávy byl využit článek publikovaný u příležitosti 20. výročí tragické smrti J. Pavlíkové. Viz DRHOVSKÝ, Karel: Zachránila Horšovský Týn, Kaceřov a Kozel. *Plzeňský deník*, 2. 8. 1996, č. 179, s. 4. Četnými věcnými připomínkami přispěla do textu zejména J. Frühaufová.

K. Seidl (v popředí snímku) s kolegy na hradě Rabí v roce 1986 (Fotoarchiv Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Plzni)

fondů v souladu s vládním úkolem a termínem v roce 1980. Nebo například a v neposlední řadě úspěšně zvládlo odborně velmi náročnou památkovou obnovu státního zámku Kozel, jež zahrnovala rozsáhlé restaurátorské práce v jeho interiérech. Z funkce ředitele byl K. Seidl uvolněn na vlastní žádost. Až do svého odchodu do důchodu 30. 9. 1989 pracoval pro krajské středisko jako odborník zejména v oblasti evidence a dokumentace mobiliárních a knihovních fondů. I potom měl o památkovou péči v západních Čechách zájem. To platí dosud. Udržuje přátelské styky s několika bývalými kolegy. Dne 20. 12. 2011 se K. Seidl ujal čestné úlohy a symbolicky pokřtil nově založenou edici územního odborného pracoviště v Plzni Národního památkového ústavu s názvem *Památky západních Čech*.

K. Seidl se narodil 24. 9. 1927. K jeho letošním osmdesátým pátým narozeninám mu přejeme vše nejlepší.

– vyd –

K záchraně bývalého pivovaru na hradě Velhartice

Hrad Velhartice, jehož areál se utvářel zejména ve vrcholném a pozdním středověku v několika etapách, patří mezi nejvýznamnější památky svého druhu v západních Čechách. V pozdně gotickém období, snad v sedmdesátých letech 15. století, vznikla budova pivovaru a sladovny, nalézající se na jihozápadním okraji areálu. Má základní dvoudílnou dispozici. Západní část byla sladovnou se sladovnickým humnem v přízemí. Ve východním objektu bývala varna. Pivovar dlouhodobě chátral. Od padesátých let 20. století sloužil rovněž jako skládka odpadu. V osmdesátých letech 20. století, krátce poté, co hrad Velhartice přešel do správy Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni, byl pivovar již v ruinách.

Zdál se být odsouzen k zániku. Svou úlohu při tom jistě sehrály významné statické poruchy spojené s pohyby skalního podloží, na kterém stavba stojí.

Úvahy o tom, jak postupovat při záchraně a obnově areálu hradu a zda bývalý pivovar neponechat již vlastnímu osudu, nakonec vyústily v rozhodnutí, že je správné alespoň se pokusit o záchranu památky. V první řadě bylo potřeba stabilizovat skalní podloží, což se stalo v období let 1980–1982. Poté bylo zpevněno a doplněno dochované torzo obvodového zdiva. V období let 1985–1986 dostal pivovar nový krov a šindelovou střechu. Lze říci, že v této etapě byla památka již zachráněna.

Následovalo období postupné památkové obnovy, na které se pracovalo, též s ohledem na nedostatek finančních prostředků, již jen příležitostně a téměř výhradně svépomocí zaměstnanců správy hradu. Byly obnoveny a doplněny především některé vnitřní dřevěné nosné konstrukce.

Na přelomu let 1998 a 1999 se podařilo získat ve prospěch velhartického hradního pivovaru poprvé finanční

Obr. 1. Velhartice (okr. Klatovy), hrad. Pohled do zříceniny budovy bývalého pivovaru. (Fotoarchiv Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Plzni, foto J. Gryc, 1971)

Obr. 2. Velhartice, hrad. Bývalý hradní pivovar. Pohled na hlavní průčelí s typickým podvojným štítem sedlových střech. (Foto P. Mejstřík, 2012)

Obr. 3. Velhartice, hrad. Bývalý hradní pivovar. Pohled do interiéru v přízemí západního traktu (kdysi sladovnické humno) po památkové obnově. (Foto M. Břízová, 2012)

prostředky z Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury. V závislosti na tom se mohlo začít s intenzivnější a systematickou obnovou, zčásti rekonstrukcí, již provázel podle potřeby záchranný archeologický výzkum. Byly podniknuty i další dílčí průzkumové a dokumentační práce, jejichž výsledky ve svém souhrnu podstatnou měrou přispěly mimo jiné k pravdivějšímu poznání stavebních dějin hradního areálu.

V roce 2001 byl hrad Velhartice prohlášen vládou za národní kulturní památku.

Vzhledem k tomu, že konstrukcí a prvků původní stavby pivovaru se dochovalo poměrně málo, byla omezení pro její obnovu z hledisek památkové péče méně striktní. Při řešení interiérů se tak mohly využít soudobé materiály, jako je sklo nebo kov, a dnešní výtvarné prostředky. Asi právě v originálním způsobu jejich kombinace a zapojení do historického prostředí spočívá význam uváděné akce památkové obnovy, zjevně přesahující regionální měřítko.

Budova hradního pivovaru na Velharticích byla slavnostně otevřena pro veřejnost 4. 5. 2012. Slouží pro více účelů současně. Působivé prostory nejnižších podlaží dovolují instalaci uměleckých děl a pořádání hudebních nebo divadelních přestavení. V ostatních podlažích se mohou konat jak tradiční, tak interaktivní výstavy, jiné společenské a kulturní akce nebo například svatební obřady. V přízemí se nalézá restaurace, která je pro provoz a prezentaci celého hradního areálu jeho návštěvníkům mimořádně důležitá. Podkroví je opět multifunkční, ale má z povahy věci spíše komorní charakter.

Záchranu a obnovu budovy bývalého pivovaru na hradě Velhartice, jenž patří do svazku památkových objektů v majetku státu spravovaných Národním památkovým ústavem, ocenila na konci roku 2011 Okresní hospodářská komora Plzeňsko jako významný investiční počin v oblasti památkové péče v Plzeňském kraji. V roce 2012 byla tato akce nominována do soutěže *Stavba roku Plzeňského kraje* a získala v ní cenu poroty.

– kol –

Ukončení částečné obnovy Nového konventu kláštera v Kladrubech

V roce 2011 dokončilo plzeňské pracoviště Národního památkového ústavu jako investor významnou akci rekonstrukce a obnovy převážně většiny krovů, střeš a fasád čtyřkřídlé budovy takzvaného Nového konventu v bývalém benediktinském klášteře v Kladrubech. Autorství této budovy se přičítá baroknímu architektovi evropského formátu, Kiliánu Ignáci Dientzenhoferovi. Akce byla zahájena v roce 2004. V případě opravy krovu západního křídla a nově postavených krovů severního a jižního křídla se jednalo o rozsáhlé tesařské práce nejen co do rozsahu, ale i využitím starých technologií. Nové střechy jsou prejzové. Obnovena byla současně komínová tělesa, vikýře, hrotnice a došlo i na osazení nových okapů a dešťových svodů. Je pochopitelné, že k akci patřilo nezbytné statické zajištění zdiva, některých kleneb, doplnění poškozených historických konstrukcí, jakož i stabilizace a zprovoznění části historického kanalizačního systému, využitého k odvodnění budovy.

Obnově dvorních fasád a východního hlavního průčelí Nového konventu předcházely četné průzkumné a dokumentační práce, zaměřené především na stavebně-historické poznání a rozlišení původních technologií a dobové barevnosti, které posloužily jako podklad při rozhodování o způsobu rekonstrukce zaniklých prvků barokní architektury. Do kamenných okenních ostění byly po jejich opravě vsazeny kopie velkých barokních oken. Došlo na rehabilitaci monumentálního potrojného portálu umístěného v hlavním průčelí, včetně vrat a kamenosochařsky pojednané portálové architektury. Součástí opravy fasád byly dílčí rekonstrukce a restaurování kamenických a štukových prvků, sochařské výzdoby na atice hlavního průčelí, historických měděných chrličů, slunečních hodin nebo hodinového ciferníku.

Akce, kterou financovalo Ministerstvo kultury v rámci *Integrovaného systému programového financování* (ISPROFIN/SMVS), patřila mezi vůbec největší

Kladruby (okr. Tachov), bývalý klášter. Východní hlavní průčelí Nového konventu po památkové obnově. (Foto M. Zoubek, 2012)

a nejnáročnější v působnosti územního odborného pracoviště v Plzni Národního památkového ústavu za posledních 10 let. Souhrnné finanční náklady překročily hranici 93 mil. Kč.

Před započítáním prací byl Nový konvent v Kladrubech ve velmi špatném, v některých částech už havarijním stavu. Původní krovy a střechy, zničené v roce 1875 požárem, byly nad jižním, západním a severním křídlem nahrazeny provizorním zastřešením. V sedmdesátých letech 20. století byla sice provedena rekonstrukce krovu a střechy západního křídla, ale v důsledku špatné kvality prežů začalo do střechy brzy zatékat a relativně nový krov byl napaden dřevokaznou houbou.

Výsledek několikaleté práce početného pracovního kolektivu byl slavnostně představen veřejnosti v Kladrubech dne 30. 5. 2012 za účasti generální ředitelky Národního památkového ústavu.

Jaroslava Frühaufová

Cyklus *Ze života památek* v polovině roku 2012

Územní odborné pracoviště v Plzni Národního památkového ústavu letos pokračuje v cyklu přednášek a exkurzí *Ze života památek*, jenž vznikl v listopadu roku 2010. Smyslem přednášek je seznamovat veřejnost nejen s novými poznatky o jednotlivých památkách, ale také s náplní a výsledky práce památkářů. Odborné zaměření přednášek je záměrně velmi pestré, od historické architektury přes urbanismus, díla výtvarných umění a uměleckých řemesel až po archeologii. Je přirozené, že většina přednášek se týká Plzně a západních Čech. Volba témat navazuje na mediální plán celého Národního památkového ústavu.

V prvním pololetí roku 2012 se uskutečnily přednášky a exkurze k tématu *Tradiční materiály a postupy v péči o památky*. Úvodní lednová přednáška Mgr. J. Domanické představila problematiku restaurování na několika památkách v Plzeňském kraji. Cyklus pokračoval přednáškou doc. PhDr. J. Štulce, jenž početným posluchačům přiblížil vývoj odborných názorů na možnost a oprávněnost rekonstrukcí zaniklých památek a jejich částí. Při tom se soustředil na tři svým způsobem modelové ukázky – na rekonstrukci domu *U Kamenného zvonu* na Staroměstském náměstí v Praze, *Frauenkirche* v Drážďanech a budovy Malostranské besedy v Praze. V diskusi se pak uplatnily i památky z Plzeňského kraje jako například kostel Nanebevzetí Panny Marie v Přešticích. Ing. arch. M. Solař se ve své březnové přednášce věnoval restaurování architektury s bližším zaměřením na nedávno ukončenou celkovou památkovou obnovu slavné funkcionalistické vily *Tugendhat* v Brně. Jeho výklad se týkal nejen předmětu, ale i obsahu a smyslu restaurování této národní kulturní památky, zapsané na *Seznam světového dědictví UNESCO*. Podle *Benátské charty* je restaurování obecným principem obnovy památek a právě v tomto smyslu byla vila *Tugendhat* úspěšně rehabilitována. V dubnu měla přednášku K. Artouni, akad. mal., naše

přední restaurátorka malířských uměleckých děl. Kromě jiného vysvětlovala unikátní metodu transferů velkoplošných nástěnných a nástropních maleb. K. Artouni ji před lety uplatnila při obnově barokních maleb na stropě schodiškové haly v bývalém klášteře premonstrátek v Chotěšově. Letos a příští rok ji použije znovu ve velkém sále takzvaného zadního zámku v Nebíloveh na Přešticku, kde bude restaurovat pro Národní památkový ústav rozsáhlou nástropní malbu po jejím transferu na původní místo a současně malby nástěnné.

Mimořádnou součástí letošního cyklu *Ze života památek* se stala jednodenní konference památkové péče uspořádaná územním odborným pracovištěm v Plzni Národního památkového ústavu u příležitosti *Mezinárodního dne památek a sídel* 17. 4. Na konferenci zaznělo celkem deset příspěvků. Úvodní měl JUDr. M. Zídek, ředitel Památkové inspekce Ministerstva kultury. Zabýval se v něm úlohou Národního památkového ústavu v systému státní památkové péče podle platné právní úpravy. Všechny další referáty byly zaměřeny na výzkumnou práci plzeňského pracoviště Národního památkového ústavu, na její vyhodnocení a naznačení dalších směrů, kudy by se mohla do budoucna ubírat. Současně s konferencí se konaly v domě *U Zlatého slunce* v Plzni *Dny otevřených dveří* na způsob prohlídky s odborným výkladem pro veřejnost.

V květnu začaly odborné exkurze. První z nich vedl Mga. V. Štochl. Týkala se metod a výsledků restaurování

Plakát s typickou grafikou k cyklu *Ze života památek*, v tomto případě pro odbornou exkurzi, jež se konala v diecézním muzeu v bývalém františkánském klášteře v Plzni 25. 6. 2012.

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V PLZNI

ze širokou veřejností na cyklus
přednášek a exkurzí – Ze života památek

25. 6. 2012 v 16 hodin

EXKURZE
Františkánský klášter v Plzni

Exkurzi povede Ing. arch. Jan Soukup
(Atelier Soukup)

Sraz v 16 hodin ve Františkánské ulici
před vstupní branou kláštera.

Účast na exkurzi zdarma.

Akce se koná s podporou Statutárního města Plzně

Plzeň

sousoší sv. Jana Nepomuckého v Malesicích u Plzně; restaurátorské práce zde proběhly v období let 2009–2010 a navrátily památce její vzhled doložený fotografií z přelomu 19. a 20. století.

Ve prospěch poznání tradičních materiálů a technologií používaných v památkové péči při restaurování památek nemovitých i movitých jsou připraveny další exkurze. Těsně před prázdninami, 25. 6. 2012 se konala exkurze v nově otevřeném Muzeu církevního umění plzeňské diecéze, které našlo svůj domov v obnovených prostorech bývalého kláštera františkánů v Plzni. Muzeem nás provedl autor projektu stavební a restaurátorské obnovy, konceptor muzea a člen Památkové rady ředitele územního odborného pracoviště v Plzni Národního památkového ústavu, Ing. arch. J. Soukup.

Podzimnímu přednáškovému bloku v roce 2012 bude dominovat téma ochrany historických měst.

Přednášky pro veřejnost se konají ve sklepě domu *U Zlatého slunce* v Plzni jednou za měsíc vždy v úterý od 17 hodin. Letos poprvé dostal Národní památkový ústav ve prospěch pořádání cyklu *Ze života památek* mimořádnou finanční pomoc, a to od Magistrátu města Plzně. Rádi mu za ni zde děkujeme.

Alena Aubrechtová

Výstava *Duše krajiny*

Výstava *Duše krajiny – drobné památky v Plzeňském kraji ve fotografiích* představuje dílčím způsobem slohovou a typologickou rozmanitost kamenných a zděných božích muk v západních Čechách. Boží muka jsou nerozlučně spjata s naší kulturní krajinou. Potkáváme je podél cest, v polích, zcela schované v lese, nebo příležitostně i na návších a náměstích. Velmi často unikají pozornosti a málokdo se zamyslí nad jejich významem a důvodem jejich vzniku. Boží muka, jak nám již napovídá název sám, vyjadřovala úctu k Bohu, zaujímal v krajině prostor pro modlitbu, nebo připomínala tragickou událost. Jejich vertikální podoba má evokovat sloup, u něhož byl kdysi mučen Kristus. Námět Kristova bičování, čili boží muka, je od středověku součástí pašijových výjevů a nese v sobě tragickou událost, ale zároveň i symbol naděje – brzkého Kristova vzkříšení z mrtvých –, kterou měla boží muka připomínat lidem v jejich každodenním životě.

Na výstavě jsou zastoupeny příklady od nejstarších dochovaných kamenných pilířků s prvky ještě gotické architektury až po boží muka z 18. a 19. století, díla jak lidových tvůrců, tak i boží muka inspirovaná vyšším uměním. Vynikající ukázkou lidového ztvárnění božích muk je soubor prací kameníka Georga Böhma, který působil v první polovině 19. století na Domažlicku, Horšovskotýnsku a Tachovsku. Jeho kamenická práce se vyznačuje originalitou a půvabnou malebností.

Vystavené fotografie pocházející ze sbírek plzeňského pracoviště Národního památkového ústavu vznikaly v poměrně dlouhém časovém úseku, od šedesátých let 20. století do současnosti. Byly pořizovány vesměs jako dokumentační snímky nemovitých kulturních památek. Kvalitou, způsobem provedení a zachycením fotografovaného

Partoltice (okr. Plzeň-jih), boží muka. Památka z 2. poloviny 18. století stojí jihozápadně od vesnice, při cestě k mlýnu. Jde o kapličku, jejíž zděná stavba, zakreslená na mapě takzvaného 1. (josefského) vojenského mapování Čech, se inspirovala vypsělou barokní architekturou. Podstavec na způsob válcového pilíře je opatřen čtyřmi dynamicky tvarovanými opěráky, jež napomáhají vynášet horní čtyřbokou část objektu – kapličku s okny, pilastry, římsou a stanovou střechou. Omítaný plášť je zdoben jemně provedenými štukovými reliéfy s rostlinnými motivy. Uvnitř kapličky stávala socha Piety. Dnes patří tato boží muka mezi ohrožené památky v okrese Plzeň-jih. (Fotoarchiv Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Plzni, foto J. Pavlíková, 1964)

objektu však přesahují rámec pouhé obrazové dokumentace a leckdy mají také uměleckou hodnotu.

Výstava *Duše krajiny* navázala na loňskou, takzvanou letní výstavu s názvem *Romantický sen*, kdy byly cenné fotografie z našich sbírek ke zvolenému tématu prezentovány veřejnosti výstavní formou poprvé.

V mázhauzu domu *U Zlatého slunce*, sídla plzeňského pracoviště Národního památkového ústavu (Prešovská 7, Plzeň), se výstava koná od 23. 5. 2012 do 31. 10. 2012, a to v pondělí až pátek, vždy od 6 do 18 hodin.

Markéta Lejsková

O výstavách *Navzdory času*

Výstavy s názvem *Navzdory času*, které představují veřejnosti prostřednictvím fotografií a doprovodného textu výběr z nejnovějších příkladů úspěšné památkové obnovy v Plzeňském kraji, pořádá plzeňské pracoviště Národního

památkového ústavu ve spolupráci s Krajským úřadem Plzeňského kraje. Konají se každý rok v mázhauzu domu *U Zlatého slunce*, což je sídlo územního odborného pracoviště v Plzni, umístěné ve výhodné poloze uvnitř historického jádra města. Výstava začíná vždy na podzim, obvykle v listopadu, a končí následující rok v květnu, aby mohla být vystřídána jinou fotografickou, takzvanou letní výstavou. Projekt vznikl a rozvíjí se díky finanční podpoře Plzeňského kraje. Jde již o tradici. V roce 2012 skončil 3. a začal 4. ročník výstavy.

Název výstav byl zvolen záměrně s vědomím toho, že čas je absolutní veličinou. Znamky jeho postupu na památkách se snaží památková péče různými způsoby podchytit a usměrnit, ale jinak jde z dlouhodobého hlediska o boj, který nelze docela vyhrát. Pokud ovšem památkář bojuje při své práci pouze s časem, má blízko k ideálnímu stavu. Mnohem častěji se stává, že stojí – a musí stát – proti mnoha dalším vlivům a okolnostem, které působí v neprospěch kulturního dědictví.

Na výstavách *Navzdory času* je možné se seznámit především s těmi obnovami památek, převážně stavebních a architektonických, na jejichž úspěchu se podílela finanční pomoc veřejných rozpočtů. V předchozích ročnících byl takto sledován význam dotací od Plzeňského kraje. Letos poprvé se věnovala pozornost rovněž finančním příspěvkům a dotacím, které poskytuje na obnovu památek v Plzeňském kraji Ministerstvo kultury.

O výstavu *Navzdory času* je poměrně velký zájem. Loni v létě byla zapůjčena na zámek v Chanovicích. Později ji mohli vidět návštěvníci česko-německého kulturního *Centra Bavaria Bohemia*, které sídlí v bavorském městečku Schönsee.

– vyd –

Leporelo Zřícenina hradu Přimda

Leporelo s názvem *Zřícenina hradu Přimda, národní kulturní památka* (ISBN 978-80-85035-36-0), které vyšlo v červnu 2012, je první publikací v nově založené populárně naučné řadě edice *Památky západních Čech*. Plzeňské pracoviště Národního památkového ústavu vydalo tuto publikaci u příležitosti nového zpřístupnění areálu zříceniny hradu Přimda veřejnosti počínaje dnem 22. 6. 2012.

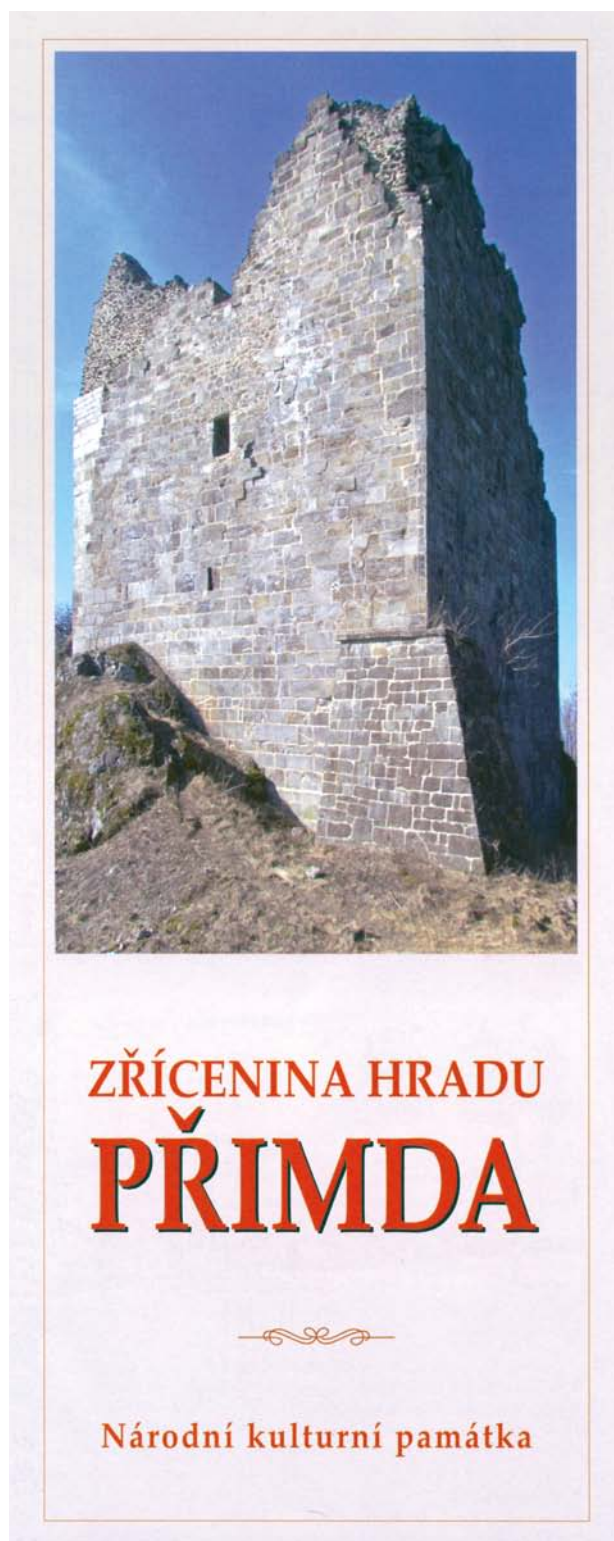
Osmistránkové celobarevné leporelo, jehož autorem je archeolog a historik Petr Sokol, má za cíl poskytnout návštěvníkům základní informace o zřícenině jednoho z nejstarších středověkých hradů v České republice. Úvodní kapitola zaznamenává nejdůležitější úseky v dějinách kdysi královského hradu od jeho založení, úlohy důležitého správního a mocenského centra v pohraniční oblasti a přes postupné chátrání až k jednotlivým etapám oprav zříceniny v 20. a 21. století. O dochovaných zbytcích zdejší středověké zástavby se čtenář dozví v jiné kapitole. Na pasáži rekapitulující přehled zajímavostí a také důležitých dat navazuje závěrečná kapitola obsahující dvě staré pověsti, které se tradují o hradu Přimda.

Současný vzhled památky, zachycený na autorových fotografiích, je možné porovnat s několika historickými vyobrazeními.

Leporelo formátu 9,9 × 26 cm vyšlo v nákladu 1000 výtisků a lze je zakoupit v pokladně přímo na památkovém objektu na Přimdě.

Letos je tomu 50 let, kdy byla zřícenina hradu Přimda prohlášena za národní kulturní památku.

Karel Matásek

První stránka obálky leporela *Zřícenina hradu Přimda*